

Waterschap Limburg

Postbus 2207
6040 CC ROERMOND

Ons Kenmerk D2024-00001378

Maastricht 8 februari 2024

Zaaknummer Z2023-00000817

Verzonden 8 februari 2024

Bijlage(n)

Onderwerp

Ontwerpbesluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Gedeputeerde Staten van Limburg hebben een aanvraag voor een vergunning Natura 2000-gebieden en voor een ontheffing soorten Wet natuurbescherming ontvangen van

Naam aanvrager: Waterschap Limburg

Ontvangen op: 4 december 2023

Aangevuld op: 6 en 21 december 2023, en 2, 16 en 31 januari 2024

Locatie activiteit(en): buitengebied en in het dorp Arcen

Betreft: de aanleg, versterking en verlegging van een primaire waterkering in het buitengebied en in het dorp Arcen en beekherstel van de Lingsforterbeek, inclusief een vispassage bij de Wijmarsche watermolen

Zaaknummer: Z2023-00000817

Onderdelen van deze vergunning Natura 2000-gebieden en ontheffing soorten Wet natuurbescherming:

1. Besluit
2. Procedure, zienswijzen en inwerkingtreding
3. Voorschriften
4. Overwegingen

1. Ontwerpbesluit

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op de bepalingen van de Wet natuurbescherming:

1. aan aanvrager, de op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (Wnb) vereiste vergunning te verlenen voor de aanleg, versterking en verlegging van een primaire waterkering in het buitengebied en in het dorp Arcen en voor het beekherstel van de Lingsforterbeek, inclusief een vispassage bij de Wijmarsche watermolen, gelegen in of nabij de Natura 2000-gebieden, zoals opgenomen in bijlage 1 bij deze vergunning, en ter uitvoering van het nog door Gedeputeerde Staten van Limburg goed te keuren Projectplan Waterwet Arcen, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei;
2. dat de vergunning wordt verleend voor de aanleg, versterking en verlegging van een primaire waterkering in het buitengebied en in het dorp Arcen en voor het beekherstel van de Lingsforterbeek, inclusief een vispassage bij de Wijmarsche watermolen, welke niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied, artikel 2.7, tweede lid, Wnb;
3. aan aanvrager, gelet op het bepaalde in de artikelen 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming, en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze vergunning en ontheffing, ontheffing te verlenen voor de aanleg, versterking en verlegging van een primaire waterkering in het buitengebied en in het dorp Arcen en voor het beekherstel van de Lingsforterbeek, inclusief een vispassage bij de Wijmarsche watermolen, en ter uitvoering van het nog door Gedeputeerde Staten van Limburg goed te keuren Projectplan Waterwet Arcen, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei;
4. dat ontheffing wordt verleend van de volgende verboden handelingen:
 - het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van de boerenzwaluw (*Hirundo rustica*) of hun nesten wegnemen, artikel 3.1, tweede lid, Wnb;
 - het opzettelijk storen van de boerenzwaluw (*Hirundo rustica*), artikel 3.1, vierde lid, Wnb;
 - het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de bever (*Castor fiber*), artikel 3.5, tweede lid, Wnb;
 - het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de bever (*Castor fiber*), artikel 3.5, vierde lid, Wnb;
5. dat aan deze vergunning en ontheffing de in hoofdstuk 3 vermelde voorschriften verbonden zijn;
6. dat de onder 2 genoemde activiteiten op grond van de vergunning zijn toegestaan van 1 juli 2024 tot en met 31 december 2028, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken;
7. dat de onder 3 genoemde activiteiten en de onder 4 genoemde verboden handelingen op grond van de ontheffing zijn toegestaan van 1 juli 2024 tot en met 31 december 2028, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken;
8. dat de bij dit besluit verleende ontheffing geldig is totdat aan alle verplichtingen voortvloeiende uit deze ontheffing inzake het treffen van compenserende maatregelen is voldaan;

9. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 4 december 2023, en aangevuld op 6 en 21 december 2023, en 2, 16 en 31 januari 2024 (zie onderdeel 2 van dit besluit), deel uitmaken van deze vergunning en ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

b.a.

A.F.M. Dohmen
cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving
teammanager Vergunningen

2. Procedure, zienswijzen en inwerkingtreding

2.1. Aanvraag

Op 4 december 2023, aangevuld op 6 en 21 december 2023, en 2, 16 en 31 januari 2024, heeft aanvrager een aanvraag voor een vergunning en voor een ontheffing soorten Wet natuurbescherming ingediend voor de aanleg, versterking en verlegging van een primaire waterkering in het buitengebied en in het dorp Arcen en voor het beekherstel van de Lingsforterbeek, inclusief een vispassage bij de Wijmarsche watermolen. Deze dijkversterking en dijkverlegging is een project in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). De activiteiten hebben een (potentieel) negatief effect op het Natura 2000-gebied 'Maasduinen' en voor stikstof ook op het Natura 2000-gebied 'Boschhuizerbergen'. De activiteiten vinden plaats in het leefgebied van diverse beschermde soorten. De zwarte specht, bever en kleine modderkruiper zijn aangewezen soorten voor het Natura 2000-gebied 'Maasduinen'. De boerenzwaluw, gewone dwergvleermuis en ook de bever zijn beschermd op basis van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn.

Het betreft de locatie: buitengebied en in het dorp Arcen.

De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer: Z2023-00000817.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- Aanvraagformulier vergunning Natura 2000-gebieden, Wet natuurbescherming (Wnb) 2023;
- 'Voortoets Natura 2000, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei/Dijkkring Arcen', Kragten, kenmerk rapport 20231120-WSL060-RAP-VT-8.0, 20 november 2023;
- 'Passende Beoordeling Natura 2000, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei/Dijkkring Arcen', Kragten, kenmerk rapport 20231124-WSL065-RAP-PassendeBeoordeling-4.0, 24 november 2023;
- Aanvullende gegevens, 'Stikstofonderzoek en agrarische gronden (interne saldering)', 6 december 2023;

- Aanvullende gegevens, 'Aanvullend effect verontreiniging', 31 januari 2024;
- Aanvraagformulier ontheffing soorten Wet natuurbescherming van 4 december 2023, aangevuld op 2 januari 2024;
- 'Quickscan Wet natuurbescherming Werkzaamheden dijkverzwaring Arcen - 4 deelgebieden 2021', Bureau Meervelt, projectnummer 17-012, 26 maart 2021;
- 'Memo inspectie Rijksstraatweg en Landgoed Arcen, HWBP Arcen', Bureau Meervelt, 22 april 2021;
- 'Verkennd flora- en faunaonderzoek, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei/dijkkring Arcen', Kragten, kenmerk rapport 20231103-WSL060-RAP-FF-5.0, 3 november 2023;
- 'Soortgerichte onderzoeken, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei/dijkkring Arcen', Kragten, kenmerk rapport 20231124-WSL060-RAP-SGO-4.0, 24 november 2023;
- 'Activiteitenplan, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei/dijkkring Arcen', Kragten, kenmerk rapport 20231219-WSL065-RAP-ATP-4.0, 19 december 2023;
- Machtiging van 29 maart 2023.

2.2. Overgangsrecht

Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Aanvullingswet natuur Omgevingswet in werking getreden. Als een aanvraag om een besluit op grond van de Wet natuurbescherming is ingediend vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft op grond van artikel 2.9, eerste lid, aanhef en onder a van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet het recht zoals dat gold onmiddellijk vóór dat tijdstip van toepassing tot het besluit op die aanvraag onherroepelijk wordt. Dat betekent dat de volledige procedure doorlopen en gevolgd moet worden conform de Wet natuurbescherming, zowel qua procedurele stappen als qua inhoudelijke toetsing en zowel qua besluitvormingsprocedure als qua bezwaar- en beroepsprocedure.

De onderhavige aanvraag is ingediend op 4 december 2023. Dat heeft tot gevolg dat in dit geval de inhoudelijke en procedurele bepalingen van de Wet natuurbescherming, zoals die golden vóór 1 januari 2024, van toepassing blijven.

2.3. Voorbereidingsprocedure en zienswijzen

Voorliggende vergunning en ontheffing wordt beschouwd als een uitvoeringsbesluit conform de Waterwet en doorloopt daarom de projectprocedure voor waterstaatswerken (artikel 5.5 - 5.14 Waterwet). De besluitvormingsprocedure wordt op grond van artikel 5.9 van de Waterwet uitgevoerd op basis van de uitgebreide voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht).

Het voorliggende ontwerp van het besluit, inclusief de daarbij behorende stukken, ligt op grond van de Algemene wet bestuursrecht gedurende 6 weken analoog en/of digitaal ter inzage in het Gouvernement te Maastricht en het stadskantoor van de gemeente Venlo te Venlo. Gedurende deze termijn kan eenieder bij ons college schriftelijk dan wel mondeling zienswijzen over dit ontwerp naar voren brengen. Het ontwerpbesluit en de kennisgeving kunnen in genoemde periode tevens worden geraadpleegd via de internetsite <https://zoek.officielebekendmakingen.nl> (Provinciaal blad).

Vervolgens zullen wij, na afweging van de naar voren gebrachte zienswijzen, een definitief besluit op de aanvraag nemen. Tegen dat besluit staat vervolgens beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

2.4. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking na toezending of uitreiking aan de belanghebbende(n) tot wie het besluit is gericht, onder wie begrepen de aanvrager.

2.5. Bevoegd gezag

Omdat het initiatief plaats vindt in de provincie Limburg zijn wij op grond van artikel 1.3, artikel 2.7 en artikel 3.3 en 3.8 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Bij ons besluit betrekken wij tevens de gevolgen voor Natura 2000-gebieden buiten onze provinciegrens en/of buiten Nederland.

2.6. Instemming

De effecten van stikstofdepositie van het project hebben ook invloed op Natura 2000-gebieden die op het grondgebied van andere provincies liggen. Op grond van artikel 1.3, vierde lid, van de Wnb sturen wij het ontwerp besluit aan het college van Gedeputeerde Staten van deze provincie, waarbij wij het college verzoeken in te stemmen met voorliggend ontwerp besluit. Indien niet binnen 6 weken wordt gereageerd, gaan wij ervan uit dat wordt ingestemd met dit ontwerp besluit.

2.7. Overige wet- en regelgeving

Wij wijzen u erop dat er mogelijk nog op grond van andere wet- en regelgeving een andere toestemming nodig is. Daarnaast geldt altijd de wettelijke zorgplicht.

2.8. Contact

Indien u vragen heeft over dit besluit, kunt u contact opnemen met het cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving, e-mail postbus@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99.

2.9. Afschriften

Een afschrift van dit besluit is digitaal verzonden aan:

- Burgemeester en Wethouders van de gemeente Venlo;
- Kragten B.V. (vergunningen@kragten.nl).

3. Voorschriften

1. De vergunning en ontheffing is verleend voor de periode van 1 juli 2024 tot en met 31 december 2028.
2. De vergunning en ontheffing wordt slechts voor de in hoofdstuk 1 genoemde soorten en handelingen verleend.
3. De vergunning en ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze vergunning en ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
4. De vergunning en ontheffing geldt voor de aanleg, versterking en verlegging van een primaire waterkering in het buitengebied en in het dorp Arcen en voor het beekherstel van de Lingsforterbeek, inclusief een vispassage bij de Wijmarsche watermolen, zoals opgenomen in paragraaf 4.1 (figuur 1) van dit besluit.
5. De vergunning- en ontheffinghouder moet direct contact opnemen met het cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving, e-mail postbus@prvlimburg.nl of telefonisch via +31 (0)43 389 99 99 indien bij het uitvoeren van werkzaamheden andere beschermde soorten worden aangetroffen of

andere handelingen noodzakelijk zijn als waarvoor deze vergunning en ontheffing is verleend en sprake is van een overtreding van een verbodsbepaling onder de Omgevingswet.

6. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze vergunning en ontheffing op de locatie van de activiteiten aanwezig zijn en op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een materiaallijst met alle aanwezige mobiele werktuigen op de locatie van de activiteiten aanwezig zijn en op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
8. De vergunning- en ontheffinghouder moet de start van de werkzaamheden uiterlijk vijf werkdagen vooraf digitaal melden. U meldt digitaal via https://formulieren.limburg.nl/provincielimburg/melding_wet_natuurbescherming.
9. Met inachtneming van deze voorschriften dienen de maatregelen uitgevoerd te worden zoals beschreven in:
 - hoofdstuk 5 van het 'Activiteitenplan, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei/dijkkring Arcen', Kragten, kenmerk rapport 20231219-WSL065-RAP-ATP-4.0, 19 december 2023 (in het kader van soortenbescherming);
 - paragraaf 5.7 en 5.8 van de 'Passende Beoordeling Natura 2000, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei/Dijkkring Arcen', Kragten, kenmerk rapport 20231124-WSL065-RAP-PassendeBeoordeling-4.0, 24 november 2023 (in het kader van gebiedsbescherming, Natura 2000).
10. De maatregelen zoals opgenomen in bovengenoemd activiteitenplan, de passende beoordeling en de voorschriften van dit besluit moeten worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol, dat altijd op de locatie aanwezig is en waarmee het uitvoerende personeel bekend is.
11. Het ecologisch werkprotocol dient uiterlijk tien weken voor de start van de werkzaamheden ter goedkeuring bij ons te worden ingediend via de Berichtenbox voor bedrijven of per post te worden verstuurd naar Provincie Limburg, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, onder vermelding van het zaaknummer.
12. Algemene mitigerende maatregelen die getroffen moeten worden zijn:
 - a. bomen en struiken moeten zoveel mogelijk gespaard worden. Voorafgaand aan de kap van bomen moet een laatste eenmalige inspectie uitgevoerd worden op het voorkomen van beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen;
 - b. tijdens de werkzaamheden dient gecontroleerd te worden of (her)vestiging van beschermde soorten plaatsvindt;
 - c. houtstapels, stapelstenen, boomstammen of ander materiaal dat een geschikte verblijfplaats vormt voor amfibieën en kleine zoogdieren moet voorzichtig worden verwijderd. Als dieren ter plekke zijn, moeten de werkzaamheden worden stilgelegd tot deze zelfstandig een veilige plek hebben opgezocht of totdat de dieren afgevangen zijn met de daarvoor vrijgestelde vangmethoden. Werkzaamheden mogen pas weer worden gestart als een ecologisch deskundige daar toestemming voor geeft;
 - d. er moet zoveel mogelijk vanaf vaste wegen of werkterreinen worden gewerkt en gereden;

- e. werkoppervlakten dienen zo beperkt mogelijk gehouden te worden en in een zo beperkt mogelijk tijdsbestek afgerond te worden;
- f. werkzaamheden vinden uitsluitend plaats tussen 07.00 en 19.00 uur. In de perioden waarin het langer donker is (wintermaanden) wordt uitstraling van verlichting naar de omgeving voorkomen door alleen gebruik te maken van gerichte (amberkleurige) aanvullende verlichting. Hierdoor wordt verstoring als gevolg van aanvullende verlichting tot een minimum beperkt;
- g. de manier van uitvoering van de werkzaamheden zoals benoemd onder voorschrift 12.d. is ter beoordeling van een ecologisch deskundige;
- h. voorschrift 12.a, b en c moeten onder toezicht van een ecologisch deskundige uitgevoerd worden.

Kleine modderkruiper

13. Mitigerende maatregelen die voor de kleine modderkruiper getroffen moeten worden conform paragraaf 5.7.1. van de 'Passende Beoordeling Natura 2000, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei/Dijkkring Arcen', Kragten, kenmerk rapport 20231124-WSL065-RAP-PassendeBeoordeling-4.0, 24 november 2023, zijn:
- a. werkzaamheden in de watergangen waar de kleine modderkruiper zich bevindt, mogen alleen uitgevoerd worden van 1 oktober tot en met 30 november. Er moet op deze plaatsen uitsluitend gewerkt worden met methoden die geen schade toebrengen aan de kleine modderkruiper en zijn leefgebied;
 - b. in de periode van 1 december tot 30 september mag ter plaatse van de watergangen waar de kleine modderkruiper zich bevindt van zonsondergang tot zonsopkomst geen verlichting worden gebruikt;
 - c. er moet één kant op gewerkt worden, en indien aan de orde van de dichte zijde naar het open water of gebied, zodat de kleine modderkruiper zelf kan wegvluchten;
 - d. bij het vergraven van de waterloop vanaf de kant met een kraan met baggerbak moet de oeverzijde waar de kraan staat gespaard blijven, hier mogen geen werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e. op de locatie waar de vispassage komt bij de Wijmarsche watermolen, moet minimaal 25% van de oppervlakte van de watergang waar de werkzaamheden plaatsvinden geschikt blijven als habitat voor de kleine modderkruiper. Hiervoor moeten de werkzaamheden gefaseerd in ruimte en tijd uitgevoerd worden, dit ter beoordeling van een ecologisch deskundige;
 - f. op de locaties waar gewerkt gaat worden, moeten voor start van de werkzaamheden eventueel aanwezige kleine modderkruipers weggevangen worden door netten te gebruiken met een maaswijdte van 3 mm en/of door het toepassen van elektrovisserij. Een ecologisch deskundige bepaalt wanneer het vangen plaats kan vinden en moet dit ook uitvoeren;
 - g. op het moment dat slib op de kant gelegd moet worden, moet dit slib onder begeleiding van een ecologisch deskundige laag voor laag onderzocht worden op de aanwezigheid van kleine modderkruipers. Het tempo van het ontgraven van het slib wordt hierbij bepaald door de ecologisch deskundige. Deze bepaalt ook welk deel van het slib onderzocht moet worden;
 - h. na het vangen moeten de kleine modderkruipers tijdelijk (maximaal 24 uur) in een bak met water (van 500 liter) en beluchting geplaatst worden, welke regelmatig gelegegd moet worden in een nabij gelegen geschikte locatie buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, of ze moeten direct worden uitgezet. De uitzetlocatie en de frequentie van legen wordt bepaald door een ecologisch deskundige;

- i. het gedeelte van het water dat afgegraven moet worden, moet meteen na uitvoering van deze werkzaamheden worden afgesloten met een dam/afrastering van het overige water, om zo te voorkomen dat afgevangen exemplaren van de kleine modderkruiper zich weer terug verplaatsen naar het plangebied. Een ecologisch deskundige moet bepalen hoe en waar deze dam/afrastering moet komen;
- j. op plaatsen waar overwinteringsconcentraties van de kleine modderkruiper worden vermoed, mogen bij lage watertemperaturen (tussen 0 en 5 graden Celsius gemeten op 5 cm onder het wateroppervlakte) alleen werkzaamheden aan de waterloop worden uitgevoerd na goedkeuring door een ecologisch deskundige.

Boerenwaluw

14. De nesten van de boerenwaluw moeten worden verwijderd in de periode van september tot en met februari door een ecologisch deskundige. Als na het ongeschikt maken toch nog dieren worden aangetroffen, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld totdat de dieren de huidige verblijfplaats(en) zelfstandig hebben verlaten.
15. Er moeten 6 kunstnesten voor de boerenwaluw worden opgehangen in de noordelijk gelegen stalling die tegen de loods van de Hertog Jan Brouwerij aangebouwd is. Lukt dit niet, dan moeten de kunstnesten binnen een straal van 1 kilometer rondom de te verwijderen nesten geplaatst worden. Dit moet conform paragraaf 5.1.3.2. van het 'Activiteitenplan, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei/dijkkring Arcen', Kragten, kenmerk rapport 20231219-WSL065-RAP-ATP-4.0, 19 december 2023. Deze kunstnesten moeten in de periode oktober tot en met februari opgehangen worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

Gewone dwergvleermuis

16. De sloop van de gebouwen moet plaatsvinden in de periode van 1 december tot en met 31 maart onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Lukt dat niet in deze periode, dan moeten de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis ongeschikt worden gemaakt in de periode 15 april tot 15 mei of 1 september tot 15 oktober (minst kwetsbare periode bij jaarrond gebruik en vorstperiodes uitgesloten) door een ecologisch deskundige. De sloop en het ongeschikt maken moet gebeuren conform paragraaf 5.3.3. en 5.3.4. van het 'Activiteitenplan, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei/dijkkring Arcen', Kragten, kenmerk rapport 20231219-WSL065-RAP-ATP-4.0, 19 december 2023. Als tijdens of na het ongeschikt maken toch dieren worden aangetroffen moeten de werkzaamheden worden uitgesteld totdat de dieren de huidige verblijfplaats(en) zelfstandig hebben verlaten.
17. Bomen met potentieel geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen in Maasduinen moeten in de periode van 1 september tot 15 oktober of van 15 april tot 15 mei worden gecontroleerd door een ecologisch deskundige op aanwezigheid van vleermuizen. Pas als er geen vleermuizen worden aangetroffen, moeten de bomen ongeschikt gemaakt worden door de ecologisch deskundige conform paragraaf 5.3.3. en 5.3.4. van het 'Activiteitenplan, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei/dijkkring Arcen', Kragten, kenmerk rapport 20231219-WSL065-RAP-ATP-4.0, 19 december 2023. Als tijdens of na het ongeschikt maken toch dieren worden aangetroffen moeten de werkzaamheden worden uitgesteld totdat de dieren de huidige verblijfplaats(en) zelfstandig hebben verlaten. De bomen mogen pas gekapt worden als een ecologisch deskundige daar toestemming voor heeft gegeven.

18. Uiterlijk 15 februari voorafgaand aan de start van het paarseizoen en voorafgaande het verwijderen van de huidige verblijfplaatsen, moeten binnen maximaal 200 meter van elk te verwijderen verblijfsplaats minimaal 4 nieuwe permanente voorzieningen gerealiseerd worden voor de gewone dwergvleermuis conform paragraaf 5.3.2. van het 'Activiteitenplan, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei/dijkkring Arcen', Kragten, kenmerk rapport 20231219-WSL065-RAP-ATP-4.0, 19 december 2023. Deze voorzieningen moeten voldoen aan de eisen gesteld in paragraaf 3.2 Alternatieve verblijfplaatsen aanbieden van het kennisdocument 'Gewone dwergvleermuis, versie 1.0, juli 2017' van BIJ12. Er moeten in totaal dus minimaal 8 nieuwe permanente verblijfsplaatsen gerealiseerd worden.
19. Ter hoogte van de nieuwe permanente verblijfsplaatsen van de gewone dwergvleermuis geldt in het kader van goed licht- en geluidbeheer:
 - a. werkzaamheden worden bij voorkeur uitgevoerd van 1 december tot en met eind februari of van 1 maart tot en met 30 november tussen een uur na zonsopkomst tot een uur voor zonsondergang;
 - b. wordt in maart tot en met november tussen een uur voor zonsondergang tot een uur na zonsopkomst gewerkt, dan mag dat alleen met goed licht- en geluidbeheer. Dat betekent:
 - i. gebruik maken van vleermuisvriendelijke verlichting. Bij deze verlichting is de verlichtingskleur amber met een zogenaamde human/bat response ratio groter of gelijk aan 45;
 - ii. kunstmatig licht enkel daar te richten waar het ook daadwerkelijk nodig is en dit zo te doen dat deze weg van het foerageergebied of vliegroute schijnt door gebruik te maken van armaturen die het licht door middel van een scherpe bundel één bepaalde kant op richten en hiermee verstrooiing van licht minimaliseren;
 - iii. het aantal lampen, de lichtintensiteit en het gebruik van hoge lichtmasten met veel lichtverstrooiing te beperken;
 - iv. voor en na de werkzaamheden het gebruik van kunstverlichting te beperken tot enkel verlichting ter beveiliging van opslagterreinen. Ook hiervoor gelden de bovenvermelde restricties;
 - v. de geluidbelasting mag niet meer bedragen dan 80 dB;
 - vi. bij het werken bij daglicht mag ook tussen een uur voor zonsondergang en een uur na zonsopkomst geen kunstlicht gebruikt worden (ook niet voor bijvoorbeeld een bouwkeet).

Bever

20. Voorafgaand aan en gedurende de werkzaamheden moet het plangebied regelmatig worden gecontroleerd door een ecologisch deskundige om te inventariseren welke oeverhopen van de bever in het werkgebied liggen. De ecologisch deskundige bepaalt hoe vaak en waar deze controles plaats moeten vinden. Als er nieuwe oeverhopen worden aangetroffen die bij de werkzaamheden vernietigd worden, wordt hiervoor dezelfde werkwijze gevolgd als onder voorschrift 18. De resultaten van de veldbezoeken moeten worden vastgelegd in een logboek, dat als bijlage bij het werkprotocol altijd op de locatie aanwezig moet zijn.
21. Bij uitvoering van de werkzaamheden waarbij (zwaar) materieel is vereist, moet zoveel als mogelijk gebruikt gemaakt worden van bestaande wegen en paden binnen het plangebied om zo aanrijdrisico's met bevers, vernietiging van het leefgebied en bodemverdichting tot een minimum te beperken.

22. Er moet één kant op gewerkt worden, en indien aan de orde van de dichte zijde naar het open water of gebied, zodat de bever in het mondingsgebied van de Lingsfortbeek de mogelijkheid heeft om voor de werkzaamheden uit 'te vluchten' en tijdelijk binnen het territorium langs de oevers van de Maas een rustplaats te zoeken.
23. Maatregelen die uitgevoerd moeten worden als er een oeverhol wordt aangetroffen, zijn:
- a. Werkzaamheden van 50 meter tot 20 meter afstand van een oeverhol moeten uitgevoerd worden buiten de kwetsbare periode van de bever, dus van september tot en met april, en buiten perioden met ijs op het water;
 - b. Werkzaamheden binnen 20 meter afstand van een oeverhol moeten onder begeleiding van een ecologisch deskundige plaatsvinden en moeten uitgevoerd worden tussen een uur na zonsopkomst tot een uur voor zonsondergang;
 - c. Werkzaamheden die leiden tot vernietiging van een oeverhol moeten uitgevoerd worden buiten de kwetsbare periode van de bever, dus van september tot en met april, en buiten perioden met ijs op het water. Het vernietigen van het oeverhol moet op de volgende wijze:
 - i. twee weken voor start van de werkzaamheden moeten de ingangen van de betreffende oeverholen voor $\frac{3}{4}$ dichtgezet worden met takken. Indien de takken zijn doorgeknaagd wordt het proces herhaald;
 - ii. wanneer na twee weken geen nieuwe activiteit is waargenomen, mag aangenomen worden dat de bever het betreffende hol heeft verlaten. Er zijn dan geen vervolgmaatregelen meer nodig en het oeverhol kan vernietigd worden;
 - iii. wanneer met deze werkwijze geen uitsluitel wordt verkregen over de aanwezigheid van de bever, dan moet na twee weken een lichte graafmachine of personeel met schoppen ingezet worden en wordt, onder begeleiding van een ecologisch deskundige, het hol voorzichtig open gegraven en de bever (indien aanwezig) uit het hol verdreven. Daarna moet het hol worden afgegraven of dichtgemaakt.
24. De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd in afstemming met een ecologisch deskundige op het gebied van de soorten waarvoor vergunning en ontheffing is verleend. Onder een deskundige wordt verstaan:
- a. een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau of;
 - b. een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie of;
 - c. een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten of;
 - d. een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau of;
 - e. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en werkzaam of aangesloten is bij een Nederlandse beschermingsorganisatie of;
 - f. een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten.
25. Indien blijkt dat de in de vergunning en ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de vergunning en ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient minimaal 8 weken voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de vergunning en ontheffing ingediend te worden.

4. Overwegingen

4.1 Omschrijving aanvraag

Om te borgen dat Nederland nu en in de toekomst beschermd is tegen overstromingen, is wettelijk vastgelegd dat primaire waterkeringen periodiek worden gecontroleerd. Primaire waterkeringen die niet op orde zijn, worden versterkt en/of verbeterd. Afspraken over welke primaire waterkeringen wanneer aangepakt worden, leggen het Rijk en de waterschappen gezamenlijk vast in het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Het doel van het huidige programma is het op orde krijgen van de primaire waterkeringen die in de afgelopen en lopende toets/beoordelingsronde zijn afgekeurd.

Waterschap Limburg is verantwoordelijk voor de hoogwaterbescherming in het door haar beheerde gebied. Ze werkt daarbij nauw samen met partners als het Rijk, Provincie Limburg, gemeenten uit de regio en naastgelegen waterschappen. In het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei gaat het Waterschap de dijkkring Arcen te Arcen versterken en verleggen, zodat deze aan de wettelijke norm voldoet. Het dijkversterkings- en dijkverleggingsproject Arcen is ook een project in het kader van het HWBP.

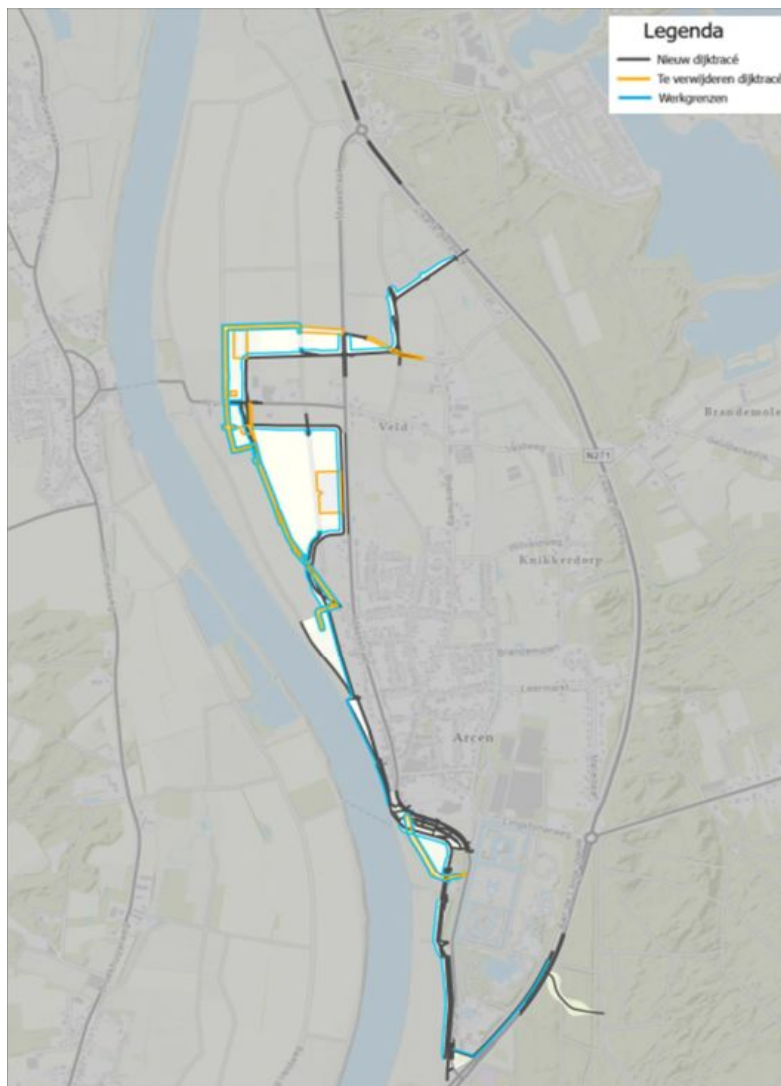
Het dijktracé start in het noorden aan de oostzijde van de Rijksweg N271 ter hoogte van hotel Rooland (Fletcher hotel) en de rotonde van de N271. Vanaf deze rotonde loopt het beoogde tracé globaal langs de Maasstraat richting en om het bedrijvencoluster, waaronder de Hertog Jan brouwerij. Vanaf de brouwerij loopt het tracé langs de Broekhuizerweg en de uiterwaarden van de Maas richting de kern van Arcen. Ter hoogte van Arcen bestaat het dijktracé uit een zelfsluitende kering of een glazen kering met wel of geen demontabele keringen en openbare coupures. Deze kering ligt door tuinen heen en loopt deels parallel aan een zandweg of een wandelboulevard. Het zuidelijke deel van het dijktracé loopt langs de Schans door Barbara's Weerd om de Wijmarsche watermolen heen om vervolgens de Schans met een coupure te kruisen. Vervolgens wordt er op de grens van de kasteeltuinen met de Schans en de N271 een keermuur aangebracht die de N271 als dijk oversteekt en in het bosgebied van Maasduinen als hoge grondoplossing (verholten dijk) met inpassing van Maasduinen en bos eindigt.

Daarnaast is er nog een systeemopgave in de vorm van dijk teruglegging in Arcen Noord, ten behoeve van het (gedeeltelijke) behoud van het winterbed van de Maas (Deltaprogramma Maas) en een beekherstelopgave van de Lingsforterbeek inclusief een vispassage bij de Wijmarsche watermolen. Tenslotte wordt waar mogelijk de ruimtelijke kwaliteit in het plangebied verbeterd.

Gedurende de aanlegfase van het zuidelijke deel van het dijktracé zal gedurende een periode van 6 weken een volledige afsluiting van het wegvak van de N271 plaats. In geval van de afsluiting van het wegvak zullen omleidingsroutes worden ingesteld zoals omschreven in bijlage 3 van de 'Passende Beoordeling Natura 2000, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei/Dijkkring Arcen', Kragten, kenmerk rapport 20231124-WSL065-RAP-PassendeBeoordeling-4.0, 24 november 2023. Daarnaast zijn er enkele landbouwpercelen die tijdelijk buiten gebruik worden gesteld gedurende het project. Deze worden gebruikt als werkstroken voor de aanleg of het verwijderen van bestaande dijken of wegen. Bepaalde landbouwpercelen zullen permanent buiten gebruik worden gesteld op de locaties waar de dijk wordt aangelegd. Deze gronden zijn niet langer geschikt voor agrarisch gebruik. Er is dus rekening gehouden met het tijdelijk ruimtebeslag bij de werkzaamheden.

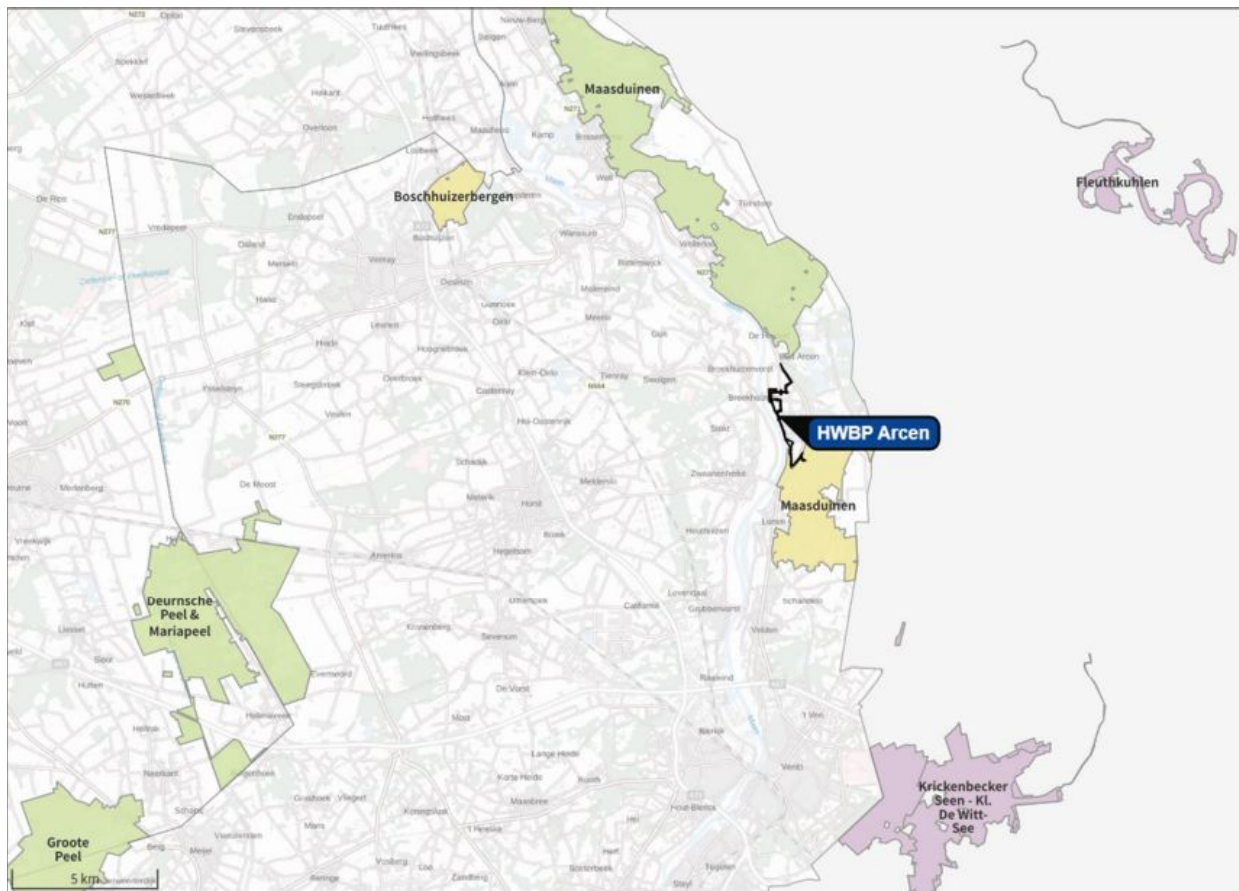
Als de aannemer andere werkmethode toepast of andere uitgangspunten kiest die ten grondslag liggen aan de werkzaamheden dan benoemd in de onderliggende aanvraag, en deze hebben mogelijk nadeligere effecten dan opgenomen in de onderliggende aanvraag, dan is het aan de aannemer om de aanvullende effectbeoordeling en (aanvullende) vergunnings- of ontheffingsaanvraag te regelen.

In figuur 1 is de ligging van het dijktracé in de omgeving weergegeven. De precieze planning voor de uitvoering van deze werkzaamheden is nog niet bekend, maar de werkzaamheden zullen van begin 2025 tot met 2028 worden uitgevoerd.

Figuur 1: Dijktracé van het project Arcen

Het plangebied bevindt zich in Natura 2000-gebied 'Maasduinen', en in de buurt van Natura 2000-gebied 'Boschhuizerbergen' en de Duitse Natura 2000-gebieden zoals opgenomen in de AERIUS-berekening (zie figuur 2). De ligging van het plangebied heeft als gevolg dat er voor de uitvoering van de geplande activiteiten een Wnb vergunning nodig is voor stikstof en overige effecten.

Figuur 2: Ligging van het project Arcen ten opzichte van Natura 2000-gebieden

In het plangebied zijn daarnaast 3 nesten van boerenzwaluw, 2 gecombineerde paar- en zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis en 1 oeverhol van de bever aangetroffen. Daarnaast is de verwachting dat er niet zichtbare oeverholen van de bever aanwezig zijn. Voor de boerenzwaluw, gewone dwergvleermuis en bever worden verbodsbepalingen overtreden en is dus een Wnb ontheffing soorten nodig. In de volgende paragrafen wordt de overweging met betrekking tot de vergunning en met betrekking tot de ontheffing soorten gegeven.

4.2 Overweging in het kader van de vergunning

Bij het nemen van het besluit op deze aanvraag hebben wij het volgende overwogen voor het onderdeel vergunning.

4.2.1. Beoordelingskader

Een verzoek om een vergunning wordt beoordeeld op basis van hoofdstuk 2, paragraaf 2.3 van de Wnb. Op grond van artikel 2.7, tweede lid, Wnb is een vergunning van Gedeputeerde Staten vereist voor het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. De vereiste vergunning wordt uitsluitend verleend, indien uit een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Daarbij geldt dat bij de passende beoordeling het positieve effect van mitigerende maatregelen mag worden betrokken.

Bestaat op grond van de passende beoordeling (inclusief de daarbij betrokken mitigerende maatregelen) niet de vereiste zekerheid, dan kan een aangevraagde vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, Wnb alleen worden verleend in het uitzonderlijke geval dat bij toetsing blijkt dat geen Alternatieve oplossingen voor handen zijn, sprake is van Dwingende redenen van openbaar belang en Compenserende maatregelen worden getroffen. Oftewel dat de zogenaamde ADC-toets met succes wordt doorlopen.

Jurisprudentie

Uit jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State¹ (verder: Afdeling) blijkt dat een wijziging of uitbreiding van een initiatief dat stikstofdepositie tot gevolg heeft op voor stikstof gevoelige habitats en soorten binnen een Natura 2000-gebied, vergunningplichtig is op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. Behoudens ongewijzigde voorzetting op basis van een verleende omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of verleende Wet natuurbeschermingsvergunning, is bij het oprichten, uitbreiden of wijzigen van het project of andere handelingen van voornoemde situaties een Wet natuurbeschermingsvergunning noodzakelijk. Uit jurisprudentie van de Afdeling² blijkt tevens dat bij de beoordeling van de aanvraag moet worden uitgegaan van de vergunde situatie met de laagste emissie in de periode vanaf de referentiedatum³.

Op 20 januari 2021 heeft de Afdeling een aantal uitspraken gedaan⁴. In de uitspraak heeft de Afdeling onder andere vastgesteld dat voor intern salderen, waarbij geen sprake is van een toename van stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie, niet langer een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb is vereist. Als gevolg hiervan kunnen er geen vergunningen in het kader van de Wnb verleend worden voor projecten die gebaseerd zijn op 'intern salderen' en waarbij geen overige effecten, anders dan stikstofdepositie, aan de orde zijn.

Ten slotte kán bij de beoordeling van vergunningaanvragen als bedoeld in de artikelen 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming die (mede) voorzien in het veroorzaken van stikstofdepositie op een Limburgs Vogelrichtlijngebied, de door ons college bij besluit van 27 november 2012 vastgestelde Beleidslijn "Toetsing stikstofdepositie bij Limburgse Vogelrichtlijngebieden" (verder: de beleidslijn) in aanmerking worden genomen. Voorziet de betreffende vergunningaanvraag in een project en wordt deze beleidslijn in aanmerking genomen, dan dient aan de hand van een aan deze beleidslijn gerelateerde passende beoordeling te worden aangetoond dat voor zover de vergunningaanvraag voorziet in een (tijdelijke) toename van stikstofdepositie op één of meer Limburgse Vogelrichtlijngebieden bedoelde toename in de vorm van een externe saldering of anderszins wordt gemitigeerd. Volgens de beleidslijn geldt daarbij in de regel als toetsmoment 7 december 2004, hetgeen tevens veronderstelt dat in voorkomend geval dat extern wordt gesaldeerd, dit dient plaats te vinden met ammoniak/NOx-rechten die op deze datum bij de saldogevende locatie(s) aanwezig waren op grond van de Hinderwet of de Wet milieubeheer.

Buitenlands toetsingskader

¹ O.a. uitspraak van 31 maart 2010, zaaknummer 200903784/1/R2 en uitspraak van 7 september 2011, zaaknummer 201003301/1/R2.

² O.a. uitspraak van 13 november 2013, 201211640/1/R2.

³ Hierbij gelden later verleende vergunningen krachtens de Wabo, de Wet milieubeheer of Hinderwet of ingediende meldingen op basis van het Besluit melkrunderveehouderij milieubeheer, het Besluit landbouw milieubeheer of het Activiteitenbesluit, voor zover hierin een lagere ammoniakemissie is vergund of gemeld, als uitgangssituatie.

⁴ Uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 20 januari 2021, zaaknummer 201907146/1/R2 samen met 201907142/1/R2 en 201907144/1/R2

Wanneer een vergunningaanvraag voor een project voorziet in stikstofdepositie op één of meer stikstofgevoelige buitenlandse Natura 2000-gebieden volgt uit de uitspraak van de Afdeling van 16 april 2014 inzake RWE Eemshaven (201304768/1/R2), dat ter beantwoording van de vraag of de aangevraagde situatie significante effecten op deze gebieden kan hebben, toepassing kan worden gegeven aan het daarvoor relevante buitenlands toetsingskader.

4.2.2. Kenmerken Natura 2000-gebied 'Maasduinen'

Natura 2000 Landschap	: <i>Maasduinen</i>
Status	: <i>Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn</i>
Gemeenten	: <i>Bergen (L), Gennepe, Venlo</i>
Oppervlakte	: <i>circa 5.274 ha.</i>

Gebiedsbeschrijving

De Maasduinen is een groot, langgerekt natuurgebied in Noord-Limburg, gelegen op het terrassenlandschap tussen de Maas en de Duitse grens. Het gebied strekt zich uit van Heijen (bij Gennepe) tot Schandelo (bij Venlo). Het omvat uitgestrekte heidevelden, jonge bebossingen, vennen en stuifzanden. In de lagere terreindelen, tussen het eigenlijke duingebied en de oostelijk gelegen hoge rand van de Rijnterrassen in Duitsland, bevinden zich natte heidevelden en grotere vencomplexen. Het Maasdal zelf valt grotendeels buiten de begrenzing van het gebied; uitzonderingen zijn enkele fragmenten hardhoutoibos en stroomdal- grasland in het zuiden. Alle Natura 2000-gebieden vormen samen een netwerk van belangrijke natuurgebieden in Europa.

4.2.3. Kenmerken Natura 2000-gebied 'Boschhuizerbergen'

Natura 2000 Landschap	: <i>Boschhuizerbergen</i>
Status	: <i>Habitatrichtlijn</i>
Gemeenten	: <i>Land van Cuijk, Venray</i>
Oppervlakte	: <i>circa 277 ha.</i>

Gebiedsbeschrijving

De Boschhuizerbergen vormen een stuifzandgebied in Noord-Limburg, gelegen tussen de Peel en de Maas. De stuifduinen van de Boschhuizerbergen zijn na de laatste ijstijd ontstaan als onderdeel van een uitgestrekt zandgebied in Noord-Limburg en Oost-Brabant. Op deze arme gronden werden weinig begroeide zandverstuivingen en droge heiden aangetroffen, waarin de Jeneverbes lange tijd een algemene verschijning was. Tegen het einde van de 19e eeuw werden in het gebied op grote schaal dennenbossen aangeplant, ten behoeve van houtproductie en vastlegging van de open zandgronden. Sindsdien bestaat het gebied uit een complex van naaldbossen, droge heideterreinen, jeneverbesstruwelen en open stuifzand. In het noordwestelijk deel van het gebied bevindt zich een voedselarm ven.

4.2.4. Habitattypen en habitatsoorten

'Maasduinen' is aangewezen als speciale beschermingszone voor de volgende natuurlijke habitattypen en habitatsoorten, afkomstig uit het besluit Natura 2000-gebied 'Maasduinen'.

Doelstelling	Doel			Prioritair habitatype
	Oppervlakte	Kwaliteit	Populatie	
H2310 - Stuiwzandheiden met struikheide	>	>		
H2330 - Zandverstuivingen	>	>		
H3130 - Zwakgebufferde vennen	>	>		
H3160 - Zure vennen	>	>		
H4010A - Vochthige heiden van hogere zandgronden	>	>		
H4030 - Droge heiden	>	>		
H6120 - Stroomdalgraslanden	=	=		
H6430A - Ruigten en zomen met moerasspirea	=	=		
H6430C - Ruigten en zomen droge bosranden	=	=		
H7110B - Actieve hoogvenen heideveentjes	>	>		
H7150 - Pioniervegetaties met snavelbiezen	=	=		
H9120 - Beuken-eikenbossen met hulst	=	=		
H9190 - Oude eikenbossen	=	=		
H91D0 - Hoogveenbossen	=	>		
H91E0C - Vochthige alluviale bossen beekbegeleidende bossen	=	=		
H91F0 - Hardhoutoibossen	=	=		
H1042 - Gevlekte witsnuitlibel	>	>	>	
H1149 - Kleine modderkruiper	=	=	=	
H1163 - Rivierdonderpad	=	=	=	
H1166 - Kamslamander	>	>	>	
H1337 - Bever	=	=	>	
H1831 - Drijvende waterweegbree	=	=	=	
A004 - Dodaars	=	=	50	
A008 - Geoorde fuut	=	=	7	
A224 - Nachtzwaluw	=	=	30	
A236 - Zwarte Specht	=	=	35	
A246 - Boornieuwerik	=	=	100	
A249 - Oeverzwaluw	=	=	120	
A276 - Roodborsttapuit	=	=	85	
A338 - Grauwe klauwier	>	>	3	

Tabel 1: Habitattypen 'Maasduinen' (Doelstelling oppervlakte/leefgebied = behoud; > uitbreiding
Doelstelling kwaliteit/populatie = behoud; > uitbreiding/verbetering)

'Boschhuizerbergen' is aangewezen als speciale beschermingszone voor de volgende natuurlijke habitattypen en habitatsoorten, afkomstig uit het besluit Natura 2000-gebied 'Boschhuizerbergen'.

Habitatype		Huidige oppervlakte (ha)	Doel	
			Oppervlakte	Kwaliteit
Stuiwzandheiden met struikheide	H2310	4,6	>	>
Zandverstuivingen	H2330	8,6	>	=
Zwakgebufferde vennen	H3130	1,4	=	=
Jeneverbesstruwelen	H5130	7,6	=	>
Hoogveenbossen	H91D0	11,2	=	=

Tabel 2: Habitattypen 'Boschhuizerbergen' (Doelstelling oppervlakte/leefgebied = behoud; > uitbreiding
Doelstelling kwaliteit/populatie = behoud; > uitbreiding/verbetering)

4.2.5. Beoordeling effecten op Natura 2000-gebieden

Om te beoordelen of het plan significante negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden in de omgeving, zijn de relevante storingsfactoren in relatie tot (gevoelige) habitattypen en vogelhabitatsoorten nader onderzocht. De Effectenindicator Natura 2000-gebieden van het Ministerie van LNV is geraadpleegd om de mogelijke storingsfactoren in kaart te brengen die zich kunnen voordoen bij de voorgenomen plannen. Gezien de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, Maasduinen, waarbij overlap met het plangebied plaatsvindt, kunnen naast effecten van stikstofdepositie als gevolg van de uitstoot van stikstof, ook effecten van oppervlakteverlies en versnippering, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trillingen, optische verstoring, verstoring door mechanische effecten en verandering in populatiedynamiek worden verwacht. In de aanvraag wordt een gedetailleerde onderbouwing gegeven met betrekking tot deze aspecten.

Voor het Natura 2000-gebied Boschhuizerbergen zijn, gezien de grotere afstand, alleen mogelijke negatieve effecten te verwachten van stikstofdepositie als gevolg van de uitstoot van stikstof. In voedselarme ecosystemen, zoals aanwezig in de nabijgelegen natuurgebieden, leidt een overschot aan stikstofdepositie tot een ongewenste toename van voedingsstoffen en verzuring.

4.2.5.1. Stikstof effecten op Natura 2000-gebieden

Voor wat betreft depositie van stikstof uit de lucht is er alleen tijdens de aanlegfase onvermijdelijk sprake van externe werking op meerdere Natura 2000-gebieden. De dijkversterking en dijkverlegging leidt in de aanlegfase als gevolg van de emissies van het in te zetten materieel tot een eenmalige stikstofdepositie gedurende drie jaar op Natura 2000-gebieden die gevoelig zijn voor de verzurende en vermestende effecten van stikstof. In dit project is rekening gehouden met de maximale inzet van beschikbare elektrische werktuigen.

Om mogelijke effecten van de stikstofdepositie als gevolg van de dijkversterking en dijkverlegging Arcen in beeld te brengen is een berekening uitgevoerd met AERIUS Calculator 2023.0.1., het meest actuele en representatieve rekenprogramma. In deze berekening worden het buiten werking stellen van specifieke landbouwgronden (figuur 3) en het tijdelijk aanleggen van omleidingen meegenomen.

Figuur 3: Overzicht van landbouwgronden binnen het projectgebied die buiten werking gesteld worden

De berekening laat de volgende effecten op de Nederlandse Natura 2000-gebieden zien:

Code (zoekgebied van) habitatype en leefgebied	Totaal opp. (ha)	Max. stikstofdepositie projectbijdrage	Min. stikstofdepositie projectbijdrage	Opp. met toename (ha)	Percentage met toename t.o.v. totaal oppervlak	Gemiddelde stikstofdepositie gehele habitat (mol/ha)	KDW (mol N/ha/jaar) ¹	
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	23,94	0,87	-0,09	16,80	70,16%	0,025	714
H2330	Zandverstuivingen	96,08	0,12	-0,35	81,27	84,59%	0,005	714
H3130	Zwakgebufferde vennen	55,44	0,87	-0,18	39,30	70,87%	0,028	429
H3160	Zure vennen	19,79	1,27	-0,22	1,27	6,42%	0,020	714
H4010A	Vochtige heiden	59,45	1,45	-0,22	21,57	36,28%	0,026	1.071
H4030	Droge heiden	264,48	0,03	-0,73	77,24	29,20%	-0,011	714
H6120	Stroomdalgraslanden	0,86	-0,08	-0,83	0,00	0,00%	-0,468	1.286
H6430C	Ruigten en zomen (droge bosranden)	0,53	-0,26	-0,87	0,00	0,00%	-0,464	1.857
H7110B	Actieve hoogvenen	6,69	0,66	-0,06	0,07	1,01%	-0,009	714
H7150	Pianiervegetaties met snavelbiezen	16,64	0,26	-0,07	8,23	49,45%	0,005	1.071
H9120	Beuken-eikebossen met hulst	2,61	0,01	0,00	0,93	35,63%	0,005	1.071
H9190	Oude eikenbossen	4,32	0,16	-0,29	2,63	60,88%	-0,001	1.071
H91D0	Veenbossen	30,00	0,07	-2,67	17,77	59,23%	-0,038	1.786
H91E0C	Vochtige alluviale bossen	33,43	1,73	-2,00	18,05	53,99%	-0,078	1.857
H91F0	Droge hardhoutoobossen	1,40	0,97	-1,21	0,48	34,33%	-0,196	2.071
L3130	Zwakgebufferde vennen	0,22	0,04	0,03	0,22	100,00%	0,032	500
Lg03	Zwakgebufferde sloot	0,01	0,15	0,15	0,01	100,00%	0,152	1.786
Lg04	Zuur ven	9,21	0,01	-0,08	0,71	7,73%	-0,002	1.071
Lg06	Datierbloemgrasland van beekdalen	3,70	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,003	1.214
Lg09	Droog struisgrasland	3,67	0,01	0,00	2,13	57,97%	0,006	1.000
Lg10	Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	49,75	0,06	-0,10	27,66	55,59%	0,009	1.286
Lg13	Bos van arme zandgronden	2358,65	0,97	-3,01	1041,98	44,18%	-0,021	1.071
Lg14	Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	279,92	1,21	-1,65	79,86	28,53%	0,005	1.071
ZGH3130	Zwakgebufferde vennen	0,13	0,09	0,09	0,13	100,00%	0,090	500
ZGH7110B	Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,35	1,27	-0,02	0,15	41,79%	0,062	714

Tabel 3: Tijdelijk planeffect stikstofdepositie op de voor stikstofgevoelige habitattypen (inclusief leefgebieden) van Natura 2000-gebied Maasduinen in de aanlegfase.

Code (zoekgebied van) habitatype en leefgebied	Totaal opp. (ha)	Max. stikstofdepositie projectbijdrage	Min. stikstofdepositie projectbijdrage	Opp. met toename (ha)	Percentage met toename t.o.v. totaal oppervlak	Gemiddelde stikstofdepositie gehele habitat (mol/ha)	KDW (mol N/ha/jaar) ¹	
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	4,77	0,02	0,01	4,77	100,00%	0,014	714
H2330	Zandverstuivingen	9,58	0,02	0,01	9,58	100,00%	0,013	714
H3130	Zwakgebufferde vennen	1,43	0,01	0,01	1,43	100,00%	0,008	500
H5130	Jeneverbesstruwelen	19,90	0,03	0,01	19,90	100,00%	0,015	1.071
H91D0	Hoogveenbossen	11,18	0,02	0,01	11,18	100,00%	0,018	1.786

Tabel 4: Tijdelijk planeffect stikstofdepositie op de voor stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebied Boschhuizerbergen (H91D0 Hoogveenbossen ligt deels in Noord-Brabant) in de aanlegfase.

De berekening laat zien dat de tijdelijke stikstofdepositie in de hierboven genoemde Nederlandse Natura 2000-gebieden varieert tussen -3,01 en 1,73 mol/ha/jaar. In de 'Passende Beoordeling Natura 2000, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei/Dijkring Arcen', Kragten, kenmerk rapport 20231124-WSL065-RAP-PassendeBeoordeling-4.0, 24 november 2023, zijn onder andere op basis van zowel een literatuurstudie, de staat van instandhouding en het (de) beheer (maatregelen) meegenomen in de beoordeling van de mogelijk effecten op de omliggende Natura 2000-gebieden. Daarbij zij opgemerkt dat een klein deel van de effecten is gelegen in Noord-Brabant (H91D0 Hoogveenbossen).

In de passende beoordeling is daarnaast per habitatype en per leefgebied aangetoond dat de tijdelijke effect bijdrage van maximaal 1,73 mol/ha/jaar zeker zodanig klein is dat het niet leidt tot significante negatieve gevolgen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen.

De aanvraag voorziet voor de Duitse Natura 2000-gebieden als opgenomen in de AERIUS bijlage niet in een toename van stikstofdepositie van 0,1 kg N/ha/jaar (7,14 mol/ha/jaar) of meer. Op basis van de Duitse toetsingsmethode voor de beoordeling van effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, kan er derhalve vanuit worden gegaan dat significante negatieve effecten op deze gebieden in zoverre zijn uitgesloten.

4.2.5.2. Oppervlakteverlies, versnippering en mechanische effecten

Oppervlakteverlies en versnippering treden op als gevolg van verschillende activiteiten. Mechanische effecten zijn relevant voor locaties waar werkzaamheden plaatsvinden binnen de contouren van een Natura 2000-gebied. Deze effecten omvatten verstoringen als gevolg van betreding, golfslag en soortgelijke factoren die ontstaan als gevolg van menselijke activiteiten. Hoewel het ontwerp van de dijk voornamelijk gericht is op versterking buiten de grenzen van de Natura 2000-gebieden, zal er toch beperkt ruimtebeslag plaatsvinden binnen het Natura 2000-gebied Maasduinen. Figuur 4 toont de ligging van de planlocatie en de (zoekgebieden van) habitattypen in deelgebied Ravenvennen (in het groen met kleine z). De zuidelijke punt van het plangebied in Ravenvennen van Natura 2000-gebied Maasduinen heeft overlap met kwalificerende habitattypen zoekgebied Hoogveenbossen en Vochtige alluviale bossen. In het oostelijke deel van Landgoed Arcen zijn habitattypen Hoogveenbossen en Vochtige alluviale bossen aanwezig, maar er is geen overlap met het plangebied.

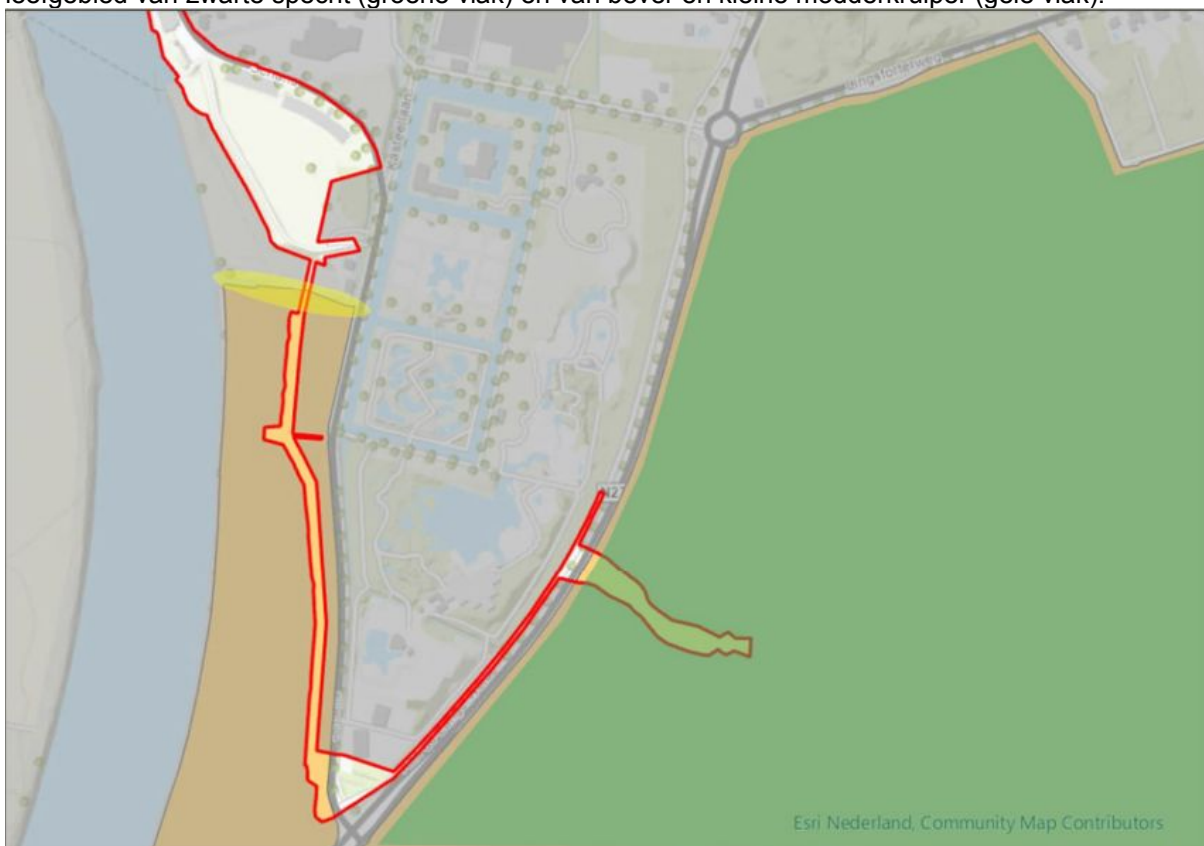

Figuur 4: Ligging van de planlocatie en de (zoekgebieden van) habitattypen in deelgebied Ravenvennen ter hoogte van de aan te leggen vispassage en Landgoed Arcen

Aan de hand van de passende beoordeling kan worden geconcludeerd dat het zeer beperkte en tijdelijke oppervlakteverlies, en als gevolg hiervan tevens de tijdelijke versnippering, geen significante negatieve effecten tot gevolg hebben. Ondanks dat er geen mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn, heeft aanvrager ervoor gekozen om maatregelen te treffen met als doel een versterkend effect te hebben op het habitatype vochtig alluviaal bos.

4.2.5.3. Verstoring door geluid en trillingen

De aangewezen soorten voor het Natura 2000-gebied Maasduinen zwarte specht, bever en kleine modderkruiper kunnen mogelijk verstoord worden door geluid en trilling. In de passende beoordeling zijn de versturende effecten per soort beoordeeld. Figuur 4 laat de ligging zien van de planlocatie en Natura 2000-gebied Maasduinen (oranje vlak) in deelgebied Ravenvennen, met weergegeven het leefgebied van zwarte specht (groene vlak) en van bever en kleine modderkruiper (gele vlak).

Figuur 5: Ligging van de planlocatie en Natura 2000-gebied Maasduinen (oranje vlak) in deelgebied Ravenvennen, met weergegeven het leefgebied van zwarte specht (groene vlak) en van bever en kleine modderkruiper (gele vlak)

Zwarte specht

Voor de zwarte specht is het instandhoudingsdoel het behouden van de huidige omvang en kwaliteit van het leefgebied van de soort. Verstoring van broedparen als gevolg van de werkzaamheden door geluid en/of trillingen kan een impact hebben op het behalen van de instandhoudingsdoelstelling. Het Landgoed Arcen beslaat circa 436 hectare bosgebied. De werkzaamheden vinden plaats op slechts 0,1 hectare bos. Hiermee blijft er ruimschoots voldoende leefgebied en broedbiotoop voor zwarte specht binnen het territorium aanwezig. Er zijn voldoende alternatieve geschikte nestbomen en geschikte uitwijkmogelijkheden aanwezig. Gezien de verdere functionaliteit van het leefgebied niet in het geding komt, zijn significante negatieve effecten uitgesloten.

Bever

Voor de bever is het instandhoudingsdoel het uitbreiden van de populatie en het behoud van de huidige omvang en kwaliteit van het leefgebied. Uit het rapport 'Soortgerichte onderzoeken, Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei/dijkkring Arcen', Kragten, kenmerk rapport 20231124-WSL060-RAP-SGO-4.0, 24 november 2023, blijkt dat er een vaste rust- en verblijfplaats van de bever aanwezig is langs de Lingsforterbeek in de vorm van een oeverhol. In de monding van de Lingsforterbeek wordt een vispassage aangelegd, en tevens worden een kistdam en een gemaal geplaatst. Aan de hand van de passende beoordeling is af te leiden dat na het afronden van de werkzaamheden de bever weer opnieuw zijn intrede zal doen op deze locatie. Daarbij kan worden geconcludeerd dat significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de bever als gevolg van de werkzaamheden (door geluid en/of trillingen) kunnen worden uitgesloten.

Kleine modderkruiper

Voor de kleine modderkruiper is het instandhoudingsdoel het behouden van de populatie en behouden van de huidige omvang en kwaliteit van het leefgebied van de soort. De kleine modderkruiper heeft een voorkeur voor stilstaand tot langzaam stromende ondiepe wateren. In de monding van de Lingsforterbeek wordt een vispassage aangelegd, en tevens worden een kistdam en een gemaal geplaatst. De graafwerkzaamheden in de waterloop die trillingen en geluid veroorzaken, hebben potentieel versturende effecten op de kleine modderkruiper. Dit kan naar verwachting leiden tot een negatieve invloed op de instandhoudingsdoelstelling, met name het behoud van de populatieomvang. Om te voorkomen dat deze werkzaamheden negatieve effecten hebben op zowel de populatieomvang van de kleine modderkruiper als de functionaliteit van het leefgebied ter plaatse, is het noodzakelijk om tijdens de aanlegfase mitigerende maatregelen te treffen in het kader van gebiedsbescherming (Natura 2000) (zie hiervoor de voorschriften in hoofdstuk 3). Door onder andere rekening te houden met de kwetsbare periode van de kleine modderkruiper, gefaseerd in tijd en ruimte te werken en/of kleine modderkruipers voorafgaand aan de werkzaamheden weg te vangen, wordt verstoring door geluid en trillingen voorkomen. Hierdoor wordt het instandhoudingsdoel, het behouden van de populatie en het behouden van de huidige omvang en kwaliteit van het leefgebied van de soort, niet aangetast en treden er geen significant negatieve effecten op.

4.2.5.4. Verstoring door licht en optische verstoring

In de uitvoeringsfase kan bouwverlichting (extra verlichting ten opzichte van wat in de huidige situatie reeds aanwezig is) binnen de planlocatie nodig zijn. Dit kan zorgen voor lichtverstrooiing binnen de planlocatie en de directe omgeving. De verstoringcontour van lichtverstrooiing is afhankelijk van het type verlichting en de oriëntatie van de lichten. De verlichting kan zorgen voor verstoring wanneer hierdoor het leefgebied van aangewezen soorten van Natura 2000-gebied Maasduinen (tijdelijk) minder geschikt wordt voor deze soorten. Daarnaast vindt mogelijk optische verstoring plaats door de (verhoogde) aanwezigheid van mensen en groot materiaal binnen de planlocaties. Voor de relevante planlocaties die zich op meerdere plaatsen op korte afstand van/binnen het Natura 2000-gebied Maasduinen bevinden, bestaat het risico van verstoring door licht en optische verstoring tot binnen de grenzen van het Natura 2000-leefgebied van aangewezen soorten of habitattypen met verstoringgevoelige, typische habitat-specifieke soorten. Daarnaast kan er sprake zijn van verstoring door licht en optische verstoring in delen van het leefgebied van aangewezen soorten buiten het Natura 2000-gebied zelf (externe werking). Er zijn geen habitattypen aanwezig binnen Natura 2000-gebied Maasduinen die gevoelig zijn voor verstoring door licht.

Zwarte specht

Aangezien er geen negatief of significant negatief effect optreedt op de vegetatie van ieder van de van habitattypen en/of leefgebieden die binnen de invloedssfeer van de verlichtingscontouren en optische verstoring liggen tijdens de uitvoer van de werkzaamheden, kan worden gesteld dat de geschiktheid van het leefgebied voor zwarte specht niet afneemt. De voedselbeschikbaarheid en het aantal nestlocaties verandert niet. De kleine, tijdelijke projectbijdrage heeft zodoende geen negatief of significant negatief effect op de voor de zwarte specht relevante aangewezen leefgebieden in Maasduinen.

Bever

Uit het rapport soortgerichte onderzoeken blijkt dat er een vaste rust- en verblijfplaats van de bever aanwezig is langs de Lingsforterbeek in de vorm van een oeverhol. Aan de hand van de passende beoordeling is af te leiden dat na het afronden van de werkzaamheden de bever weer opnieuw zijn intrede zal doen op deze locatie. Betreffende de populatieomvang treedt hiermee zodoende geen negatief effect op, door verstoring door licht en optische storing, op de instandhoudingsdoelstellingen. Significant negatieve effecten zijn uitgesloten, en het treffen van mitigerende maatregelen is voor deze soort dan ook niet aan de orde.

Kleine modderkruiper

Het uitvoeren van werkzaamheden aan de Lingsforterbeek kan tot gevolg hebben dat individuen worden gedood en dat de functionaliteit van het leefgebied ter plaatse wordt aangetast, waarmee achteruitgang van de populatie optreedt. Om te voorkomen dat deze werkzaamheden negatieve effecten hebben op zowel de populatieomvang van de kleine modderkruiper als de functionaliteit van het leefgebied ter plaatse, is het noodzakelijk om tijdens de aanlegfase mitigerende maatregelen te treffen in het kader van gebiedsbescherming (Natura 2000) (zie hiervoor de voorschriften in hoofdstuk 3). Door onder andere rekening te houden met goed lichtbeheer, gefaseerd in tijd en ruimte te werken waardoor een deel van het leefgebied altijd behouden blijft en/of kleine modderkruipers voorafgaand aan de werkzaamheden weg te vangen, wordt voorkomen dat potentieel negatieve effecten van verstoring door licht en optische verstoring optreden en wordt voorkomen dat individuen gedood worden. Hierdoor treden geen significant negatieve effecten op.

4.2.5.5. Verandering in populatiedynamiek

De storende factor verandering in populatiedynamiek treedt op indien er een direct effect van een activiteit op de populatie-opbouw en/of populatiegrootte is. Er wordt hier vooral bedoeld op de situatie wanneer er sprake is van sterfte van individuen door wegverkeer, windmolens, of door jacht of visserij.

Zoals al eerder aangegeven, is er binnen en grenzend aan het plangebied een oeverhol van bever aanwezig en zijn op meerdere locaties vraatsporen aangetroffen. Verandering in de populatiedynamiek van bever door sterfte wordt tijdens de uitvoer van de werkzaamheden voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen die in het kader van soortenbescherming zijn voorgeschreven (zie hiervoor de voorschriften in hoofdstuk 3). Significant negatieve effecten door verandering in populatiedynamiek voor bever zijn hierdoor zodoende uitgesloten.

Zoals al eerder aangegeven, voor de kleine modderkruiper kan op voorhand niet met zekerheid vastgesteld worden dat er met de uitvoer van de werkzaamheden geen sprake is van aantasting van de populatie-opbouw en/of populatiegrootte. Daarom is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te treffen (zie hiervoor paragraaf 4.2.5.4 en 4.2.5.5, en de voorschriften in hoofdstuk 3).

4.2.5.6. Conclusie beoordeling effecten op Natura 2000-gebieden

Op grond van de overwegingen in deze paragraaf 4.2 wordt geconcludeerd dat de door aanvrager aangevraagde activiteit geen (significante) negatieve effecten zal veroorzaken op de betrokken Natura 2000-gebieden, mits deze vergunning en ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften worden nageleefd. Tegen deze achtergrond is vergunningverlening voor de aangevraagde activiteit in overeenstemming met het bepaalde bij of krachtens de Wnb.

4.3 Overwegingen in het kader van de ontheffing soorten

Bij het nemen van het besluit op deze aanvraag hebben wij het volgende overwogen voor het onderdeel ontheffing soorten.

4.3.1. Beoordelingskader

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd in paragraaf 3.1 (Vogelrichtlijnsoorten) en voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten in paragraaf 3.2 (Habitatrichtlijnsoorten). Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten (Andere soorten). Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden.

Deze aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten.

Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepalingen kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in artikel 3.3, vierde lid, Wnb en artikel 3.8, vijfde lid Wnb, is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in bovengenoemde artikelen genoemde belangen;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort in het kader van de Vogelrichtlijn;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan betreffende soort in het kader van de Habitatrichtlijn.

4.3.2. Aanwezige beschermde soorten

Boerenzwaluw

In een paardenstal in het meest westelijke deel van het plangebied zijn 3 bewoonde nesten van boerenzwaluw aangetroffen. Deze paardenstal moet worden gesloopt om plaats te maken voor de nieuwe dijk. Dit betekent dat er opzettelijk nesten van de boerenzwaluw weggenomen worden en dat de boerenzwaluw opzettelijk gestoord wordt. Daarom wordt deze ontheffing soorten aangevraagd.

Gewone dwergvleermuis

Aan de westzijde van een woonhuis aan de Kruisweg is een gecombineerd paar- en zomerverblijfplaats aangetroffen van de gewone dwergvleermuis. Ook is een paar- en zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen in cluster van bomen met boomholtes binnen het noordelijke deel van Maasduinen. Dit woonhuis moet worden gesloopt om plaats te maken voor de nieuwe dijk, net zoals de bomen gekapt moeten worden. Hierdoor worden de verblijfsplaatsen vernietigd en kunnen individuen opzettelijk verstoord worden. Daarom wordt deze ontheffing aangevraagd.

Bever

Langs de Lingsforterbeek en de watergangen aan de rand van de kasteeltuinen zijn vraatsporen van de bever aangetroffen. Gedurende de onderzoeken is daarnaast een vaste rust- en verblijfplaats van de bever aangetroffen langs de Lingsforterbeek in de vorm van een oeverhol. Ook is de verwachting dat er niet zichtbare oeverholen aanwezig zijn langs de watergangen. Met de werkzaamheden binnen 50 meter (of 20 meter binnen de kwetsbare periode) vanaf de verblijfplaats (oeverhol) wordt mogelijk de bever verstoord en mogelijk worden oeverholen vernietigd. Daarom wordt deze ontheffing soorten aangevraagd.

Overige beschermde soorten

Voor wat betreft de andere beschermde soorten die zijn aangetroffen in het plangebied, geldt dat er geen verbodsbepalingen overtreden worden en er dus ook geen Wnb ontheffing soorten nodig is. Wel zullen voor sommige beschermde soorten nog mitigerende maatregelen getroffen moeten worden om negatieve effecten te voorkomen. Ook geldt voor algemene soorten en amfibieën een (gedeeltelijke) vrijstelling op grond van de Beleidsregel passieve soortenbescherming Limburg en de Omgevingsverordening Limburg voor de vernietiging van verblijfsplaatsen bij ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Limburg, daarnaast geldt altijd de zorgplicht.

4.3.3. Andere bevredigende oplossing voor boerenzwaluw, gewone dwergvleermuis en bever

Locatie

Er is geen goede alternatieve locatie mogelijk voor de waterkering, aangezien de huidige waterkering niet meer aan de wettelijke eisen voldoet en verbeterd moet worden. In de alternatievenafweging is op basis van verschillende belangen (onder andere de mate van bescherming tegen hoog water, behoud van het winterbed, ruimtelijke kwaliteit, draagvlak en kosten) uiteindelijk gekozen voor de huidige variant. In de wetenschap dat het plangebied geschikt is voor diverse beschermde soorten, is in de alternatievenafweging op voorhand ingezet op behoud van zoveel mogelijk bomen, zoals de monumentale laanbomen ter hoogte van Schans/Kasteeltuinen. Hiermee worden effecten op vleermuizen, vogels en andere soorten zoveel mogelijk voorkomen. Kenmerkende landschapselementen blijven zoveel mogelijk behouden, waaronder steilranden, bosschages en bomen. De ecologische effecten als gevolg van de dijkversterking en dijkverlegging zijn daarmee ook aanzienlijk beperkt.

Inrichting

De locatie van de dijk ligt vast en alternatieve inrichtingsplannen voor de aanleg zijn niet meer mogelijk; de vorm ligt vast in de eisen waaraan de dijk moet voldoen uit oogpunt van veiligheid. Uit de uitgebreide alternatievenafweging volgt daarnaast dat een andere locatie of inrichting van het dijktraject niet wenselijk/haalbaar is. Door alternatieve inrichtingsplannen neemt het waterbergende vermogen van het winterbed van de Maas af en vindt opstuwing van de Maas plaats. Ook blijven dan woningen onbeschermd of komen ze juist buitendijks te liggen.

Het (tijdelijke) verlies aan foerageergebied en de vernietiging van het oeverhol van de bever door de gekozen inrichting zijn niet van dien aard dat de functionaliteit van het leefgebied wezenlijk wordt aangetast. Voor alle drie de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen getroffen om effecten te voorkomen. Er is geen alternatieve inrichting mogelijk.

Werkwijze

Van de mogelijke werkwijzen wordt de meest gunstige werkwijze verplicht gesteld via het contract aan de aannemer (korte doorlooptijd van de activiteiten, heien met geluids- en trilling beperkende maatregelen, goed licht- en geluidbeheer). Ook wordt gewerkt vanuit zorgplicht, en worden er voldoende mitigerende maatregelen getroffen om effecten te voorkomen.

Planning

Er wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de boerenzwaluw, gewone dwergvleermuis en bever. Versturende werkzaamheden worden buiten deze kwetsbare periodes uitgevoerd. Ook wordt er zoveel als mogelijk rekening gehouden met de kwetsbare periodes van andere aanwezige soorten.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en planning wordt schade aan de boerenzwaluw, gewone dwergvleermuis en bever zoveel mogelijk voorkomen. Voor de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3.4. Wettelijk belang

De ontheffing is aangevraagd op basis van het volgende belang:

- voor de boerenzwaluw: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid (dijkversterking en dijkverlegging);
- voor de gewone dwergvleermuis en bever: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (dijkversterking en dijkverlegging);
- voor de bever: in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats (beekherstelopgave).

Waterschap Limburg werkt, samen met het Rijk, provincie en gemeenten, aan veilige dijken in heel Limburg. Dat is nodig om iedereen die aan de Maas woont, werkt of recreëert ook in de toekomst te beschermen tegen hoogwater. Waterschap Limburg kent een urgente en actuele dijkverbeteringsopgave van meer dan 40 kilometer waaronder dijktraject Arcen. Voor 2050 moet een groot deel van de resterende 140 kilometer waterkeringen in Limburg ook worden versterkt.

Wanneer het waterschap voor een dijk(traject) uitrekent dat een kering bij de berekende waterstand kan bezwijken, voldoet de dijk niet langer aan de veiligheidsnorm en moet deze worden versterkt. De hele waterkering (5105 meter) van Arcen is afgekeurd op hoogte, piping en binnenwaartse stabiliteit. De huidige kering dient deels verlegd te worden om te zorgen voor behoud van zoveel mogelijk rivierbed en compensatie van de stijging van de waterstand. De huidige kering moet, afhankelijk van het maaiveld en de locatie specifieke opgave, 1,2 tot 2,0 meter opgehoogd worden om hoogwaterveilig te zijn. Deze dijkversterking en dijkverlegging is dus nodig voor de openbare veiligheid.

Voor wat betreft de beekherstelopgave, de Wijmarsche watermolen moet vis-passeerbaar gemaakt worden (is het nu niet) en de breuksteen en puinbestorting uit de monding van de beek moet verwijderd worden. Hierdoor blijft het leefgebied van de bever toegankelijk en treedt er geen versnippering op. Dit valt onder het instandhouden van natuurlijke habitats en het beschermen van flora en fauna.

De bovenstaande belangen wegen in dit geval zwaarder dan het ecologische belang.

4.3.5. Staat van instandhouding

Boerenzwaluw

De boerenzwaluw is een algemeen voorkomende soort waarbij de landelijke populatie geschat wordt op 210.000 tot 280.000 broedparen in 2015. De boerenzwaluw nestelt in het hele land in boerenland, met een voorkeur voor gemengde bedrijven. Het gros van de paren huist in koeien-, varkens- of paardenstallen. De aantallen zijn in het laatste kwart van de twintigste eeuw afgenomen, al komt dat uit tellingen onvoldoende naar voren bij deze lastig telbare soort. De afname is een gevolg van modernisering van bedrijven (onder andere scherpe hygiënemaatregelen, waardoor in stallen vliegende zwaluwen geweerd worden) en intensivering van grondgebruik (resultierend in voedselgebrek). Sinds de eeuwwisseling is de stand stabiel tot licht herstellend. De landelijke staat van instandhouding is daardoor gunstig (Sovon, 2021). Voor de lokale trend in Limburg is geen trendberekening beschikbaar.

Wel ligt de planlocatie en de directe omgeving in een open/kleinschalig agrarisch gebied, waarin meerdere boerenzwaluwen voorkomen. Hierdoor zijn voldoende uitwijkmogelijkheden in de directe omgeving, zoals meerdere boerderijen, ten noorden en oosten van Arcen en ten westen van de Maas in het buitengebied van Broekhuizen en Lottum. Door het verdwijnen van drie nestplaatsen en de compensatie daarvan met nestkasten worden effecten op de lokale populatie niet verwacht. De gunstige staat van instandhouding komt redelijkerwijs niet in het geding (ook regionaal niet). De handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de boerenzwaluw.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland en wordt in het hele land aangetroffen. De gewone dwergvleermuis komt vooral voor in de bebouwde omgeving, zowel in het stedelijke gebied als op het platteland. De landelijke en regionale staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis wordt als gunstig beoordeeld (Kennisdokument gewone dwergvleermuis, BIJ12 versie 2022).

Er verdwijnen 2 gecombineerde paar- en zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, welke worden gecompenseerd met voldoende vleermuiskasten die voldoen aan de eisen die de soort stelt aan een verblijfplaats. Het netwerk van mogelijke verblijfplaatsen binnen de populatie blijft verder gehandhaafd, en er worden geen essentiële vliegroutes aangetast, waardoor er geen effecten op de lokale populatie worden verwacht. De gunstige staat van instandhouding komt redelijkerwijs niet in het geding (ook regionaal niet).

Met de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, wordt dan ook geen afbreuk gedaan aan het streven de populatie van de gewone dwergvleermuis in het natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Bever

De bever neemt sinds de herintroductie in ons land geleidelijk toe en is inmiddels aanwezig langs alle grote rivieren vanaf de Gelderse Poort tot en met de Biesbosch en het Hollands Diep, langs zijbeken en zijrivieren van de Maas, Flevoland, de Hunze en het Zuidlaardermeer (Kennisdocument bever, (BIJ12 versie 2017). Hier is voldoende geschikt leefgebied voor de soort in en buiten het rivierengebied aanwezig. De bever is opgenomen op de Rode Lijst van Nederlandse Zoogdiersoorten als 'thans niet bedreigd' (2020). Er wordt geschat dat in het voorjaar van 2021 4.500 tot 5.000 bevers van minimaal 1 jaar oud leefden. De landelijke staat van instandhouding van bever is daarmee bepaald als gunstig (www.zoogdiervereniging.nl).

In Limburg is de bever inmiddels weer aanwezig in alle geschikte wateren. Er is een duurzame beverpopulatie aanwezig, waarbij uitwisseling plaatsvindt met buurpopulaties uit andere provincies en met dieren uit België en Duitsland. Dit blijkt uit een inventarisatie die uitgevoerd is in de winter van 2019/2020 binnen de 'kansrijke gebieden' en in de winter van 2020/2021 buiten de kansrijke gebieden. De stand van de bever is ten opzichte van de laatste inventarisatie in 2016 toegenomen en wordt geschat op ongeveer 1.100-1.200 dieren (Provincie Limburg, beleidslijn bever 2022). In het Kennisdocument Bever van BIJ12 (versie 2017) wordt gesteld dat er voor een gunstige staat van instandhouding er tenminste één (deel)populatie dient te zijn van 500 dieren. Met 1.100-1.200 aanwezige bevers is er sprake van een gunstige staat van instandhouding van de bever in Limburg.

Als gevolg van de werkzaamheden gaat een oeverhol verloren of raken deze tijdelijk verstoord in het benedenstroomse deel van de Lingsforterbeek. Ook kan de soort als gevolg van de werkzaamheden tijdelijk worden verstoord. Door het nemen van mitigerende maatregelen vindt er geen verstoring plaats tijdens het voortplantingsseizoen of het moment dat er sprake is van ijs op het water. Ook is na afronding van de werkzaamheden ruim voldoende foerageer- en leefgebied beschikbaar. De gunstige staat van instandhouding komt redelijkerwijs niet in het geding (ook regionaal niet).

Met de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, wordt dan ook geen afbreuk gedaan aan het streven de populatie van de bever in het natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

4.3.6. Conclusie overwegingen in het kader van de ontheffing soorten

Gelet op de overwegingen in deze paragraaf 4.3 wordt de gevraagde ontheffing soorten Wet natuurbescherming verleend.